

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

FO

Kvinne- og ungdomsrettigheter i Sør-Sudan
Fellesorganisasjonen
Statusrapport 2021

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETSSAMARBEIDET

Vi ønsker å rette en stor takk til Fellesorganisasjonen for det gode samarbeidet i 2020. Å ha en samarbeidspartner som Fellesorganisasjonen, som bygger på de samme verdiene som oss, er viktig både for å kunne nå målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid. Norsk Folkehjelps visjon er *Solidaritet i praksis*, og gjennom samarbeidet med dere støtter vi flere solidaritetsprosjekter i Sør-Sudan.

I fjor ble verden satt på hodet på grunn av koronakrisen. Smitten spredte seg raskt, og land etter land stengte ned. Pandemien har ført til en økning av økonomisk og sosial ulikhet verden over. Som alltid er det de mest sårbare som rammes hardest. Fordelingen av vaksiner har i tillegg vært ekstremt urettferdig. Rike land hamstrer vaksiner, mens utviklingsland igjen havner sist i køen.

Norsk Folkehjelps overordnede mål i Sør-Sudan er å redde og beskytte liv og bidra til fred, stabilisering og utvikling.

Gjennom samarbeidsavtalen gir Fellesorganisasjonen viktig støtte til vårt Norad-støttede arbeid, spesielt til styrking av kvinners og ungdoms rettigheter, i de fleste av landets delstater.

Til tross for vanskeligheter i året som har gått har vi oppnådd store og viktige seirer i arbeidet for et tryggere og mer bærekraftig lokalsamfunn. Etter lang tids kamp har lokalbefolkningen endelig fått plass ved forhandlingsbordet. Dette er avgjørende for at deres stemmer blir hørt i beslutninger om felles framtid. Lokalsamfunnet har stor nytte av dette, og det har allerede skjedd forbedringer som økt sysselsetting, mer utdanning for ungdom og bedre helsetjenester.

Fellesorganisasjonen har egne ambasadører for solidaritetsarbeidet – to fra Akershus og to fra Hedmark. De har bidratt til at arbeidet er godt kjent i forbundet. I tillegg har forbundets avdelinger gitt støtte til andre av våre prosjekter i denne perioden. Dette setter vi utrolig pris på.

Norsk Folkehjelp takker Fellesorganisasjonen for deres engasjement og betydelige bidrag til vårt arbeid. Vi setter stor pris på solidariteten, støtten og engasjementet, og ser fram til videre langsiktig samarbeid.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP I SØR-SUDAN

Norsk Folkehjelp har vært til stede i Sør-Sudan siden 1986 da vi begynte med humanitær assistanse. Dette ble starten på vårt mest omfattende internasjonale engasjement fram til nå.

Støtten til sivilsamfunnsarbeidet har stått sentralt i arbeidet vårt, både under borgerkrig og konflikt og i mer fredelige perioder. Vårt viktigste mål er å bidra til et stabilt og

fredelig land der folk har innflytelse over utviklingen. Vi jobber for å styrke sivilsamfunnet, med arbeid for både landrettigheter og kvinner og ungdom.

Åreis med konflikt, vold, flukt og ødelagte levebrød har ført til at mer enn sju millioner sørsudanere, omtrent to tredeler av befolkningen, er avhengig av humanitær bistand og beskyttelse. Selv om situasjonen ikke lenger er raskt eskalerende, og en gjenopptatt fredsprosess gir fornyet håp, forblir landet i en alvorlig humanitær krise.

Engasjerte ungdommer, f.v.: Bakita Kur Arop, Gedrghe Mayien Ruop Yaka og Nyakuan Yuanis Gatkuoth.

Fjoråret var preget av en noe mer politisk optimisme, men koronapandemi, økonomisk krise og flere store flommer satte befolkningen på nye prøver. Pandemien har ført til mindre utvinning av olje, og oljeinntektene har kollapset. I et land nesten alle inntektene kommer fra olje, er det en katastrofal økonomisk krise.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Norsk Folkehjelp
Tekst: Norsk Folkehjelp

FREDSBYGGING, MATSIKKERHET OG TRYGT LEVEBRØD

To år etter signeringen av den nye fredsavtalen er det sørsudanske folkets humanitære behov fortsatt høyt. I 2020 ble mange lokalsamfunn hardt rammet av økte konflikter og vold, kraftige flommer og virkningene av koronapandemien.

En av produsentgruppene i Wulu som har fått opplæring i mer effektive måter å kultivere jorda på. Totalt 15 personer er med i gruppa. Seks av dem er kvinner, men de mannlige deltakerne har ofte med seg konene sine for at de også skal lære.

I tillegg til Norsk Folkehjelps humanitære arbeid og støtte til sivilsamfunnet, er det behov for å bygge en bro fra samfunnets avhengighet av nødhjelp til langvarig fred og utvikling. Programmet BREL – *Building Resilience and Livelihoods in South Sudan* – fremmer lokal fredsbygging, matsikkerhet og trygge levebrød. BREL omfatter også forebygging av kjønnsbasert vold, særlig blant internt fordrevne, hjemvendte flyktninger og andre marginaliserte grupper.

Gjennom BREL jobber Norsk Folkehjelp også for å gi ungdom og kvinner økte inntekter og varierte inntektskilder. Når ungdom får et trygt levebrød, reduseres risikoen for at de blir med i væpnede grupper. 23 ungdomsgrupper har derfor fått støtte til opplæring og tilskudd for å etablere inntektsbringende aktiviteter. 65 landsbygrupper for sparing og lån (VSLA-er), bestående av 1784 medlemmer – 83 prosent kvinner – har fått opplæring og i tillegg et lite tilskudd og en sparekasse. 60 prosent av medlemmene har økt inntekten sin.

KVINNER ER MEST UTSATT

835 medlemmer i produsentgrupper (44 prosent kvinner) fikk tilskudd og opp-

læring i profesjonelt landbruk, inkludert entreprenørskap, økonomistyring og markedsføring. 857 medlemmer i fiskergruppa (93 prosent kvinner) fikk opplæring i behandling, konservering og lagring av fisk.

Det er kvinnene som har lidd mest under konfliktene. Nå får de en mulighet til å etablere et kvinnenettverk som øker deres selvtilitt og forbedrer matsikkerheten. Undersøkelser viser at 59 prosent av de utvalgte husholdningene har økt inntekten sin, og 85 prosent av bøndene har nå minst to inntektskilder, noe som gjør dem mindre sårbare.

I 2020 har Norsk Folkehjelp økt samarbeidet med partnere i stedet for å gjennomføre prosjektene selv. Dette har vært en stor suksess, og vi fortsetter denne utviklingen i 2021.

FREDELIGERE HVERDAGER

Vedvarende konflikter er den viktigste årsaken til sult i Sør-Sudan, og har ødeleggende konsekvenser for levebrød og matsikkerhet for en stor del av befolkningen. De viktigste årsakene til konfliktene har historisk vært strid mellom ulike klaner og etniske grupper, og grenseoverskridende tvister om territorium og

SØR-SUDAN

Styreform: **Republikk**

Hovedstad: **Juba**

Offisielle språk: **Engelsk (offisielt), arabisk (sudanske varianter), regionale språk som dinka og nuer**

Flateinnhold: **644 329 km²**

(Norge: 385 000 km²)

Folketall: **10,98 millioner (2021) fordelt på 64 etniske grupper; de to største er dinka og nuer**

Religion: **Animisme, kristendom og islam**

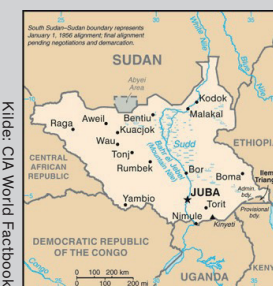
BNP pr. innbygger: **1600 USD**

(Norge: 72 420 USD)

Gjennomsnittsalder: **18,6 år (Norge: 39,5 år)**

Alder: **62 % av befolkningen er under 25 år**

Mødredødelighet ved fødsel: **Høyest i verden**

tilgang til vann og beiteområder. I nyere tid har den nasjonale konflikten bidratt til en økning av konfliktnivået.

Norsk Folkehjelps partner MRDA (Mundri Relief and Development Association) støtter derfor fredskomiteer for å fremme fred i utvalgte områder. I 2020 ga Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon opplæring til totalt 12 fredskomiteer med 180 medlemmer (100 menn og 80 kvinner). Opplæringen ble gjennomført over en tredagersperiode og omfattet roller og ansvarsområder i komiteene, identifisering av årsakene til konflikter, metoder for konfliktrapportering og -løsning, og konfliktdepnende strategier

Mary Yar har fått opplæring i hva som er grunnleggende årsaker til konflikt og hvordan befolkningen kan håndtere problemene på en fredelig måte.

og tilnærminger. Komiteene har fått sykler for å dekke et større område når de driver fredsrelaterte aktiviteter som å mobilisere deltakere til møter, fredskonferanser og dialogsamlinger.

MRDA tilrettela også opplæringen av 100 tradisjonelle ledere (55 menn og 45 kvinner) i fredsbygging og konfliktredning. De jobber hånd i hånd med fredskomiteene for å løse konflikter som oppstår i lokalsamfunnet eller med andre lokalsamfunn. Noen ledere er også medlem av fredskomiteene. Ett eksempel på hvordan de jobber er fra Terekeka, der et lokalsamfunn ble utsatt

for kvegtyveri. De tradisjonelle lederne og fredskomiteen lette etter det stjalne storfeet og forhandlet om en fredelig tilbakelevering. Dette forhindret en potensielt dødelig hevn fra de fornærmede.

DIALOGKONFERANSER

En del av fredsarbeidet går ut på å være vertskap for fredskonferanser. I 2020 ble det avholdt fire konferanser med til sammen 205 deltakere (141 menn og 64 kvinner). Fredskonferansene varer i to dager og legger til rette for dialog mellom dem som er involvert i eller berørt av konflikter. Deltakerne diskute-

rer årsaken til konflikten og hva som må gjøres i fellesskap for å løse den. De forhandler om spesifikke konflikter, og når partene har kommet til enighet, signerer de vanligvis en fredsavtale.

En undersøkelse viser at 41 prosent av den utvalgte befolkningen har oppnådd fred eller redusert konflikt på grunn av fredsarbeidet. Fredskomiteer, tradisjonelle ledere, komiteer for naturressursforvaltning og andre samfunnsmedlemmer har brukt kunnskapen og verktøyene de har fått gjennom opplæringen for å løse tvister på fredelig vis.

52,4 prosent av de involverte miljøene oppgir fredskomiteene som en av de tre beste fredsbyggende aktørene i deres områder. Her er konflikter som dreier seg om retten til naturressurser redusert med 18,9 prosent.

En erfaring er at vellykkede fredsbyggings- og konfliktredningsprosjekter krever koordinering og samarbeid mellom ulike aktører, som representanter for myndighetene, tradisjonelle ledere og lokalbefolkningen. Programmet har påvirket fredsbyggingsarbeidet i stor grad gjennom økt samhandling mellom medlemmer i ulike samfunn.

SIKRET FOLK LANDRETTIGHETER

Organisasjonen Greater Bhar el Ghazal Land Alliance (GBLA) har overbevist myndighetene i Wau, Aweil og Kuajok om å gi marginaliserte mennesker eiendomsrett til land, selv om de mangler formelle eiendomspapirer på jorda si. Myndighetene har nå utstedt eiendomsdokumenter til 120 personer.

Mange internt fordrevne og hjemvendte flyktninger i Sør-Sudan – særlig kvinner – kan ikke beskytte landrettighetene sine fordi de ikke har bevis for at de eier jorda. Noen mistet dokumentene sine under krigshandlinger eller da de ble fordrevet. Andre har ervervet seg land gjennom kanaler som er helt vanlige, men som ikke gir kjøperen dokumenter som er anerkjent av det offentlige. I alle fall er tilgangen til land og utsteding av eiendomspapirer en utfordring i Sør-Sudan.

Tjenesten som tilbys av myndighetene er ineffektiv, og majoriteten av befolkningen har ikke økonomiske midler til å gjennomføre prosessen for å få papirene godkjent. Dette hindrer folk i å få full glede av landrettighetene sine.

GBLA organiserte møter for lokalbefolkningen om viktigheten av å registrere eierskapet til jorda. I samarbeid med lokale medlemsorganisasjoner, juridiske rådgivere og andre nettverk inviterte de folk til å delta i gruppediskusjoner og

dialogsamlinger. Gjennom dette ble folk som trengte ytterligere støtte for å sikre landrettighetene sine valgt ut.

GBLA intervjuet de utvalgte personene for å verifisere deres eierskap til jorda, overleverte navn og dokumenter til det statlige departementet for fysisk infrastruktur, og betalte de lovpålagte gebyrene for å få eiendomspapirene. Som et resultat av dette mottok 120 personer (66 kvinner og 54 menn) eiendomsdokumenter i Aweil, Wau, Kuajok, Torit og Yei.

GI DITT BIDRAG

Du kan støtte samarbeidsprosjektet mellom FO og Norsk Folkehjelp ved å starte din egen innsamling. Du kan gjøre dette ved å ved opprette egen innsamling på Facebook eller Spleis, eller bruke kontonummer 9001 08 76000. Vippsnummer 10145 kan også brukes, merk støtten med FO og navn på klubb eller forening.

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: FO v/Allis Aresdatter, tlf.: 910 08 107, allis.aresdatter@fo.no eller Norsk Folkehjelp v/Heidi Gulbrandsen Smerud, tlf.: 916 24 293, heidis@npaid.org.

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
 Norsk Folkehjelp
 PB 8844 Youngstorget
 0028 OSLO
 Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no